

# HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felelős szerkesztő:  
MAGYAR BÁLINT.

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR  
helyben házhoz szállítva, vidékre postán küldve:  
Égész évre . . . . . 36 K | Negyedévre . . . . . 9 K  
Félévre . . . . . 18 K | Egyes szám . . . . . 80 f.  
Külföldi előfizetéseknél a postabér megterítését kérjük

Hirdetések díjazás szerint. — Nyiltér szerinti.

A nyiltéri és hirdetési díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 87.

# UJSÁG

## SZILÁNKOK.

PROHÁSZKA PÜSPÖK nagyszerű beszédét mondott az elmúlt héten a magyar parlamentben a numerus clausus vitájával kapcsolatban arról, hogy Magyarországon a magyar fajt védeni kell a kisebbségen lévő zsidó fajtól, védeni kell azért, mert a zsidó származásuk — bár az ország lakosainak alig egy huszadrészt teszik —, de az értelmiségi pályákat, az u. n. lucratív pályákat (bankár, ügyvéd, orvos, újságíró) majdnem teljesen elfoglalták és e pályákra való feljutásukat a magyar faj megromlására használták fel. Prohászka püspök hatalmas veszedelemnek tartaná azt, ha tovább is úgy történnék, hogy a fenti pályákról kiszoruló helyébe nem a magyar fajból emelkednek fel az újabb értelmiség, hanem továbbra is Galícia felől robbognának be az új „liberálisok”, az új „nemzetvédők”, az új „forradalmi szellemű” hinterlandi hősök. Valóban szomorú dolog az, amikor egy országban a többségnek kell a kisebbség részéről fenyegető veszélyek elhárítására védelmi intézkedésekre gondolni, de az meg egyenesen a legcinikusabb vakmerőség, hogy az a kisebbség nem akarja belátni a többség jogát az élethez és fennmaradáshoz! A püspök az egész keresztény magyarság érzeitelt juttatta kifejezésre; az ő szavában milliók jaja, milliók panasza és milliók üdvörlvő gása tört ki. Egy nemzet szóoka volt ő, amikor elbűvölő beszédjét elmondta, egy nemzetet sért meg, aki őt megsérti és — csodálatosan vakmerőség — a magyar zsidó-lapok sorba ekövetik e vakmerőséget. Az u. n. „magyar”, (de valóságban zsidó és nem magyar) sajtónak ott Magyarországon még ma sem fáj az ország feje, ma sem legfőbb érdek neki a magyarság védelme; ennek a sajtónak csak egy a változhatatlan dogmája, s ez az, hogy a magyarországi zsidó-hegemóniát egy kis újjal sem szabad bántani, a zsidókérdést tárgyilagosan érinteni ne merjessenki sem; inkább menjen tönkre százszor a magyarság, de a zsidó-érdekhez hozzányulni nem szabad. De különösen nem szabad a magyarság érdekeit egy keresztény katolikus püspök-képviselőnek felemlíteni, sőt szolgálni. A Pester Lloyd ezen a ponton gúnyoindók, azt hiszi, hogy minden elér, amidőn a püspök beszédjével foglalkozó cikket erre célzó esatánóval fejezi be. A Lloyd itt nem tett egyebet Pesten, mint Kreiser Ungváron. A „szereteti vallása”, mint egy varázsvessző, mindannyiszor hirtelen előgrik a zsidó logikában, valahányszor a kereszténységnek egy képviselője, főleg egy kath. pap vagy egy püspök a keresztény nép elnyomóival szemben érelyesen felemlíti szavát. Mert a rituális koponyákból a Galilei füzetekbe és a Mucsei Közlönyökbe átpattant otromba balekfogást folyton felelevenítik, mert a hazugságot százszor és százszor megismélik, abból még nem következik, hogy igazuk legyen. A felebarát szereteti vallása nemcsak nem tiltja az elnyomottak védelmét s egy lelkiismeretlen minoritas zsarnokságának letörését, hanem egyenesen parancsolja azt. Prohászka és a keresztény papok nem volnának Krisztus papjai, ha ostort nem fonnának népük megromlított ellen s ténlenül néznék a lerongyolódott, gazdaságilag és kulturailag környörtelenül hátrébe szorított magyarság halálós vergődését. Érdekes elszólása a liberális Ugronnak e tárgyalás kapcsolatban tartott beszédjében, hogy amely országban a zsidóság percentje meghaladja az egy-egyed százalékot: ott már az illető uralkodó nemzet veszedelemben van és ott már az uralkodó fajt törvényes intézkedésekkel kell védeni a zsidóság ellen. Hát a numerus clausus is ilyen abban az országban, ahol nem egy-egyed, hanem husznegyed, vagyis 5 egész percent a zsidó!

## A fizetésrendezésnélküli tisztviselők sorsa.

III.

Kaptuk a következő levelet:

*Határszéli Ujság szerkesztésége!*

A „Határszéli Ujság” multkori számában olvastam, hogy szapulják a cseh tisztviselőket, azért mert „nagyobb fizetésük van, mint a magyaroknak”. Még azt sem érdemlik meg azok a keményfejű komisz magyarok, akik nem akarják letenni a fogadalmat a cseh államnak, azért, mert ez az ő „meggyőződésükkel nem fér össze”. Hát ha nem méltóztatik a magyar uraknak letenni a fogadalmat, tjrjenek. Igen! Arról tudnak írni, hogy pl. a szobranci állatorvos napi 40 K diátán kivül kapja a Csehországban lévő fizetését és még tudja lsten mit. En egész biztosan tudom, hogy csak 20 K-t kap naponta és a csehországi 300 K-ját szóval összesen ez 900 K., de ezt meg is érdemli, sőt még ötször annyit is megérdemel, mert az egész vidéken nincs is állatorvos, így ő kénytelen az egész vidéket ellátni és az bizony nem volt könnyű dolog különösen most mikor 83 faluban a szarvasmarha között a szájszék- és körmöfajás dühöngött és 14 nap alatt be kellett oltani az összes szarvasmarhát a 83 községben ingyen.

A levél további részei nem tartoznak a dolghoz. Itt csak az a fontos, hogy a magyar urak nem teszik le a fogadalmat”, azért annyit sem érdemelnek stb. Levélró ur! Tudomására adjuk, hogy csupa fogadalmat tett tisztviselőről irtunk. Tudomására adjuk továbbá a következő esetet, amelyhez nem tudjuk, mit szólni. A szobranci állatorvos nőtlen vagy legalább is fiatal ember. Kap havi 900 K fixet és bizonyosan van privát keresete is, hiszen maga mondja, hogy 83 községben állandóan akad dolga. Az alábbi esetben egy 7 gyermekes családfo kap havi 700 K-t. Hol itt az arány?

De beszéljünk az adatok!

Borsiczky Béla 1874 március 20.-tól szolgálja Ung vármegyét, amelynek szülőltje. A volt ungvári kir. trévnyszék teletkönyvi osztályába került, onnan a közigazdászhoz ment át, ahol 42 év és 10 hónapot egyetlen napi megszakítás nélkül töltött. Szolgálatban maradt a cseh megszálláskor is és azt folytatja mostan is. A fogadalmat letette, tehát nem elbocsátott tisztviselő. Fizetése a rendezés dacára a helyi pótlékkal és a drágasági segélyvel együtt havi 737 K. Ebből kell 9 tagból álló családját ellátni élelemmel, világtással, fűtéssel, ruházzal, 7 kiskorú gyermek közül 6 még iskolába jár, tehát az iskolázatással járó kiadásokat is fedeznie kell. A fizetésrendezésnél megfosztották élvezeti lakbérjándóságától, 7 kk. gyermek után járó családi pótlékától, háborús, drágasági és egyéb, a magyar kormány által részére kiutalt jándóságától, s fizetését úgy állapították meg, mint egy nőtlen, vagy családdal, gyermekkel nem bíró tisztviselőnek. Kérte a családi körülményeknek figyelembevételével melletti megállapítását és még szeptemberig visszamenőleg való kiutalását fizetésének. Kérélmé már 6 hónap óta vándorol egyik asztaltól a másikra, előadótól előadóhoz és még mindig csak az ígért mezején áll, rendületlenül várva jogos és igazságos kérelme teljesítésére; fűlig eladósodva, lerongyolódva egész családjával s megfosztva magát hosszú szolgálata alatt beszerzett csekély értékű tárgyaitól is, hogy azokat a piacon eladva, a mindennapi kenyér beszerzésére fordíthassa.

Fizetésrendezés iránti kérvénye elintézésére személyesen kérte fel Zsatkovics kormányzó urat, ígérteit is volt szerencséje megnyerni, hogyha kérelme jogos, azt — miután a tisztviselők ki-

nevezése a VII. fizetési osztályig az ő hatásköre — teljesíteni fogja.

Bizony, 46 évi szolgálat után, 62 éves korban, midőn a toll ma-holnap kihullik kezéből a sok nélkülözés és gond miatt is, nem ily befeljeszt remélhetett.

A kormányzó és Ehrenfeld vicekormányzó figyelmét felhívjuk erre az igazságos arányra. Egyebet nem teszünk

## A városi ellátatlanokra

nem-hivatalos részről a mi vármegyénkben gondoltak legelőbb. A kaposi kisgazdapárt volt az, amely az aratás előtt már jó egy hónappal fölkinálta egy memorandumban összes terményeit a ruszinszói, elsősorban az Ungvár városi ellátatlan lakosság részére. Az ellátást maga végezte volna; a gazdák egy bizonyos árért a pártnak adták volna el terményfeleslegüket és azt a Kisgazdapárt a keresztény-szociálistákkal együtt maga adta volna tovább ugyanazért az árért, de kvóta szerint — és pedig terménykvóta szerint — az ellátatlanoknak. Ezzel a gazdapárt kettőt ért volna el: a méltányosabb ár kielégítette volna a kisgazdászok és fokozta volna jövőbeli munkakedvét, másrészt az ellátatlan fogyasztóközönség egyszerre és szem alakjában szerezte volna be a szükséges mennyiséget, amit aztán a szükségseztér mértékben örölthetett volna fel. Láttá volna, mit vesz. Tudta volna, mennyi főző- és kenyérlisztre öröltesse készletét, még azt is tudta volna, mennyi korpára lehet kiltátása stb.

A kisgazdák minden akkori mozgalma, így a fenti memorandum is, hiábavaló volt. A terményfelesleg az állam, illetve a központ kezébe került és most ő gazdálkodik azszal.

Hissen hogyha a remélnél sokkal kevesebb termés nem adna komoly okot az aggodalomra, így is megvolnánk valahogy. De nem egész alapnélküli az az aggodalom, hogy főnnakadások lesznek. Csehszlovákia behozatalra van utalva és Amerika beszüntette a lisztküldést. Másrészt pedig bár a buza egy, amit az lsten kezéből kikerül, jó, de akik azt feldolgozzák, azoknak a nagy malomoknak — úgy látszik — helyenkint szurkos a kezük. A központoktól a háború alatt szörnnyü örlemények kerültek elő, és ebben a tekintetben mintha még most is hasonló nagy háború lenne. A tisztaság, a rend, a pontosság szempontjából sok kívánivalót vagy maga után a hatóságok list, illetve annak időnkénti megérkezése, kiszolgáltatása. Rimaszombat lakói szept. hónapra fejnkint 1 kiló főző- és 1 kiló kenyérlisztet kaptak, de mindkettőt korpáról. Ezért nem csodálkozunk rajta, hogy a legtöbb város a rekvirálások megtörténte után is folyton azon gondolkodik, hogyan lehetne megtalálnia azt a törvényes utat, melyen állami engedély alapján a külföldön vásárolnának az egyes városok és községek lisztet és gabonát. A rekvirálásoknak elengedése a kaposi vidéken még a fenti nagy célból sem volt lehetséges. A sérhetetlen elvet nem volt szabad engedni áttörni, hanem a külföldi vásárlás — pláne, ha önzetlen célból történik — nem ütözköl bele az áttörhetetlen elvnek erőfalába, hiszen az állam hivatalosan is elismeri, hogy a gabona dolgában ezidén behozatalra szorult!

Lehet, hogy ez a liszt a legönzetlenebb fázadozás után is drágább lenne a kihirdetett állami áraknál, de legalább biztos lenne, hogy lesz liszt, lesz ellátás és nem lesz babliszt és éhenhalás.

Persze, egy olyan városban, amelynek nincsen képviselőtestülete, amelynek nincsen pénze, nehéz dolog erre gondolni. Egyes kereskedői gyanus konzorciumokban — még ha városi égisz

alatt is tennék — nem bíznánk. Nem is a városra, nem is a kereskedőkre gondolunk, amikor a közellátás kérdéséhez hozzászólva, azt fejtgetjük, hogy állami engedéllyel külföldről kellene gabonát behoznunk.

Gondolunk a Ker. Szoc. Pártra, amely — tudunkkal — már rég kérte és most halljuk, már meg is nyerte a kormányzótól a behozatali engedélyt. Hogy az államhatalom a továbbiakban nehézséget okozna, el sem gondolhatjuk, mert csak önlíne kell, hogy olyan testület segédkezék neki, mint a Ker. Szoc. Párt, amely — ha garanciát kap, hogy amit szerez, azzal rendelkezik, akkor bizonyosan mindent el fog követni, hogy szegény pártgataira való tekintettel minél nagyobb mennyiségben és így minél olcsóbban szerezzen be kenyérmagvakat.

A hullatási kérdése is fogós kérdés. Nem lehetne-e a „Gömri Egyetértés” gondolata szerint itt is a fagyasztott hússal, vadhússal, továbbá hallal kísérletezni?

Hát a zsirellátás? Sok a makk az idén. Könnyű lenne a tömeghizlalás. Nem kellene-e a szükségletet olcsó kőtés által biztosítani?

A nincs a legrosszabb táplálék. A *nincsen* a romániai behozatal föltételénél jobb lenne.

A Ker. Szoc. Párt lapunk mai számában közölt felhívása reménynt nyújt, hogy lesz lisztünk, búzánk, ha talán — román buza is.

## Jegyzői gyűlés.

A zemplén-megyei jegyzők f. hó 10-én tartották gyűlésüket, melynek tárgya a jegyzők érdekeinek felkarolása volt.

A gyűlés Dr. Szlávik zsupán disznókötele alatt, a megyei főjegyző és számtanácsos s mintegy ötven jegyző jelenlétében folyt le.

A tárgy igen fontos volt, mert felszínre került az a körülmény, hogy a jegyzők magánmunkálatait a törvény be nem fogja szüntetni. A tárgyalás során világosan kifejtették és kézzel foghatólag bebizonyították, hogy ez teljesen lehetetlen. Sok érv tanusodott emellett, de csak egyetlenegyre tapjunkt ki a sok közül:

Abarán megbetegedett Kiss József, kisbirtokos. Az agyastyan halálós ágyán maga köré hívja a családát, mert végrendeletet szeretne. „Hívjátok el a jegyző urat, csinálna meg a végrendeletet!” — sópánkodik az öreg. Igen ám, de a jegyzőnek ezt nem szabad tennie, mert törvényileg tilva van. Mit csináljanak? Nagymihályba mennek ügyvédért, 30 km.-re. Mire az ügyvédet elhozták, Józsi bácsi már nem élt s a végrendeletet magával vitte a túlvilágra.

Ime világos példa. Ha a jegyzőt nem köti a törvény, Józsi bácsi nyugodtan hal meg s a család nem marad végrendelet nélkül.

Vagy, tegyük fel, adás-vevési szerződésről van szó. Ki tudná jobban, behatóbban és precízebbül megcsinálni, mint a jegyző, aki népe között él, minden ügyes-bajos dolgot tudja és Kis József unokáját éppen úgy ismeri, mint az öreg Daducs cigányt, vagy mint a tenyerét. De különben is a falusi nép a jegyzőjében atyját, gondnokát, tanácsadóját látja. Milyen disharmoniát idézne elő, ha a falu népe alázas tisztellel jön tanácsot kérni és a jegyző hidegen elutasítja, mert neki a magánmunkálatai meg vannak tilva.

Tehát a gyűlés bebizonyítja ezen terv helytelen voltát, panaszait jegyzőkönnybe foglalja és a legmesszebbmenően tiltakozik a magánmunkálatai eltörlése ellen.

Ugyancsak az előbbiekkal kapcsolatban tiltakoznak a törvény paragrafusai ellen, mely szerint a jegyző, mint állami hivatalnok, áthelyezhető. A tiltakozást azzal indokolják, hogy a jegyző csak úgy lehet jegyző, ha körének még a legkisebb zugát is ösméri. Am ez csak úgy lehetséges, ha népe közt éli évek hosszú során és ott is öregszik meg. Hiszen, ha például egy új, tapasztalatlan jegyző kerül egy megüresedett körbe, akkor az mozdulni sem tud, azt sem tudja, hol a feje, hogy pedig az iroda, legkevesebb egy-két évig rendes kerékágásban menjen, arról szó sem lehet.

A zsupán ur azonban szeretetteljes, vigasztaló szavakkal megmagyarázta, hogy nem olyan rettenetes és föltétlen ez a törvény. Hiszen az áthelyezés vagy saját kérelmére, vagy büntetésből vagy olyan esetekben fordul elő, ha az illető azon a helyen nem állja meg a sarat. Pl. egy jegyző tudhat perfectül tótul, de tehetése és munkabírása nem olyan, hogy egy esetleg 5000 lejtet számláló jegyzőséget vezessen, tehát kisebb és könnyebb jegyzőségekbe helyezik. Vagy egy jegyző nem bírja tökéletesen a tót nyelvet, követezkésképen magyar vidékre helyezik. És még sok hasonló. Egyszóval mindegyik az energiájának megfelelő helyen kell, hogy legyen.

Szó volt még a jegyzői melléjárandóságok emeléséről, mit a számtanácsos előre elkészített

tervezet alapján ismertetett. Eszerint a melléjárandóságok a fuvarátalányokkal átlag 10.000 koronában állapították meg.

Ugyancsak heves fölszólalás és tiltakozás történt az ellen, hogy jegyzők legyenek holmi illetékelen amatőrök, jött-ment, tapasztalatlan egyének, kiknek alig van négy középiskolájuk, esetleg négy elemijük. Ugyszintén, hogy legionáriusok jegyzői tanfolyamot végezzenek.

A zsupán ismételtlen megvilágította a dolgot, hogy ez csak átmeneti állapot a nagy jegyzőhiány miatt, hogy ezek legfeljebb egy évre vannak ki-nevezve és hogy idővel ez az állapot teljesen meg fog változni.

Ezekután a főjegyző előadta, hogy a fizetési kiutalási tervezet munkálata éppen most van folyamatban, mely szerint a jegyzők a VI—VII. fizetési osztályokba kerülnek, szolgálati évek figyelembe vételével.

Befejezésésként a zsupán előadta tét és magyar nyelven, mint egyebként az egész gyűlés menete alatt, hogy a gyűlés határozatai értelmében a jegyzők lesznek a legjobban fizetett tisztviselők, mert a magánmunkálataik megmaradnak, a melléjárandóságok, a viszonyokhoz mérten felemelnek s a törzsfizetés azon kategóriába emeli a jegyzőt, melyben a többi állami hivatalnokok vannak. Tehát állami hivatalnokok vagyunk mindannyian, teljesen egyenlők csak az elnevezések és hatáskörök különböznek. A legfontosabb, hogy dolgozzunk szorgalmasan, egyet-értően, de ne engedjük magunkat terrorizálni senkitől és senkitől, különösen pedig pártoktól. Legyünk hivatalnokok és a politikát száműzzük gondolatvilágunkból, mert az állami hivatalnok kötelessége és hivatása a rábízott munka teljesítése és soha a politizálás.

## A munkásbiztosító pénztár köréből.

Az összes kerületi munkásbiztosító pénztárak s ezek között az ungvári is, rövid időn belül nagyobb arányú átalakulást mennek keresztül, amit egyrészt a biztosításra kötelezettek nagyobb száma, másrészt a jelenlegi közpénz-segélyeknek a kereseti viszonyokhoz szembeni aránytalansága miatt kell keresztülvinni. Önként érteődik, hogy amennyiben a segélyezési kiadások minden téren emelkedni fognak, ez okból a beteg-segélyzői járulékok is az eddigénél nagyobb napi átlagos keresetek után lesznek fizetendők.

Ma például a legnagyobb napi közpénz-segély (táppénz) 6 K 60 f. holott az ipari, gyári és erdei munkások átlagos napi keresete meghaladja a 35 K-át, s így tulajdonképp egy napi 35 K-át kereső tagnak 21 K-át kellene egy napi táppénzét nyernie.

Hogy pedig ez így lehessen, és mert a jelenlegi betegsegélyzői járulékok sem felelnek meg a mai kereseti viszonyoknak, és nem elegendők arra, hogy a speciális igények: mint gyógyfürdők, sanatóriumok, gyógyászati segédesszók, klinikai gyógykezelések, fogpótlások is korlátlanul nyújthatók legyenek, ez okból a Csehország közársaság népjóléti minisztere rövid időn belül ki fogja bocsátani a betegsegélyzői biztosítási berosztályos újabb biztosító is egy Szlovenczkó, mint Podkarpatska Rus egész területére is érvényes bírói rendelettel, hogy ezáltal a pénztár-nyújtotta közpénz-segélyek összhangba jöhsenek az élellet és így meg is feleljenek rendeltetésknek, valamint hogy a pénztári szükségletek fedezetére a megfelelő járulékbévételek álljon rendelkezésre.

A pozsonyi Országos Munkásbiztosító Hivatal erre való tekintettel már el is rendelte a bejelentett tagok jelenlegi keresetének összeírását, a kerületi pénztár pedig figyelemmel arra, hogy úgy az ipari, mint a kereskedelmi alkalmazottak közül nagyon sokan, a házi és mezőgazdasági cselédeknek pedig legnagyobb része nincsen még bejelentve: elhatározta a biztosításra kötelezetteknek saját kiküldöttei által közsegről-közsegre való összeírását, ami már a jövő héten kezdetét veszi.

Tetesem kiadást fog ez okozni, de megtérül a be nem jelentett alkalmazottak után utólag és visszamenőleg kirovándó járulékokból.

Ez összeírás megtörténte után remélhető, hogy a pénztár jelenlegi 7500-as taglétszáma 12,000-re fog emelkedni.

— **Értesítjük** tagjainkat, hogy megérkeztek a fűgyermekpók 29—35 számig, női strapa-cipők 35—41 számig garantált, jó minőségben. Gyermekcipők kisebb számban és napokban jönnek. Igen szép rangon rizens 16 K, olasz üveg-rizs 18 K. a nagyszemű pórkölt kávé, legfinomabb olajos sardíniai halak, férfi-, női- és gyermekharisnyák, kezttyúk; különféle cernák, legfinomabb likőrök nagy választékban. — Ált. Fogy. Ért. és Hitelszövetkezet.

## Gedeon hozzászólásai a Rosszpublikából.

Hogy tán kidobolták az falukban, hogy minden épkeziab elméjű embőr pennát fogjon a haza megvédésire, mert az Somgöres és Vastag-nyaku koma meg mán ki is tette esztét az újságba. No — mondom már én, mint Gedeon is hozzászólók szintén a Rosszpublikából csak baj ne legyen a dologból. Merhogy igeigen csehlit állunk minden dolgokban. No megcsöszték ezt a rosszpublikát! Danoli mán az nótában is az elvártársaság... Hogy is csak, hát nem elefejtettem? De azt mán nem felejtettem el, amit a multkor egy dikcióban papolt egy urfi. Csak úgy düllit a Mózi a sok paplástul. Meg is éjenezték. No mondok én is kajátok egyet, hátha kapok érte valamit. Csak hegyeztem a filem. Mikor a Horty meg a Fridrik nevét szölitötták, éjjen, kajátok közbe olyan lökdösődéssel, akárcsak az fenálló éneket kezdeném a templomban. Még be se fogtam a számat, máris éreztem, hogy kap-tam valamit. Uram-pislant, egy-két-három taslit, akinek darabját azon hirtelenjébe 5—6 forintra köstáltam. Mentem gyütt utána az magyarázat is hogy merre kelmed azt a fehér tenorista bandát éjjezteti? Ugy áltam ott, mint a szelídített istennyila az villámhárítóban. Tévtem elvtárs urak — mondok hüdezzem. Öreg vagyok mán, nem jó hallok. Aval odébb áltam.

A köröszény pógárok is haragszanak csunyán, ugyhalom a

Csak is a Kreizler közpögárt hagyja meg magnak. Irok valamely tanulságos dógot még a felhírnépek is. Errefelé nem akarnak vetni, hogy aszondik gyün az vörös gardaság oszt letaposi az vetist. Bémentünk hát deputációba az Zsutorod fő és szekvárosba, ahun még vesztették ellen plaszterintezt sines. Megkérdeztük, gyün e az vörös gardaság? Aszonták, csak hadd gyűjtek, a csehszlovák cétársaság ojjan erős mint a vas. Ellenál! a' mindenesen. Gyűvünk az deputációból visszafelé. Valami csak ott berzenget az fejben: vas, vas, vas, a tanító urtúl tanultam valaha, hogy aszondi: a vas a melegben kiterjed — bíjon szent igaz idág, most gyün a második regula. Hogy aszondi: a vas az hidegben összehuzodik. Mondok: a nem jó vóna, mert mi vón a vésessel? Hallom az ruszin vidéken még dögletelesebb a zidó. A multkor egy jömbörem gyütt hozzám onát tanácsot kérni, mit tegyenek az kolera bacilus ellen, mer mán az is kiűtött. Mondok: szervöszkedjenek. Aszondik a' fogja meggyógyítani az beteg világot is. Hogy egyik szavamot a másikba ne öltsem, az betegsigrül gyün eszembe az halál. Az halálról az koporsó, az koporsóról Harczer Viktor derék kövér pógártársunk, mikor még kin üt az züszlet ajtjába egy-két széket vagy nem is tudom hány széket, oszt vári a zembörek kimulását és koporsóba jutását. Mánhogy a zövéibe. A bótira ez volt kiírva: *Harczer Viktor temetkezése*. Ké-váncsiskom, mer pingáltatta így ki a cégért. Aszondi, mer ebbe temettem a zifuszágom, a pin-zem, az életem, meg úgy lációk a szerencsimeit is, mer sehogy se megy a züszlet. Mondok mán, hogy a fenébe menne, mikoron azt írja kend ki, hogy maga temetkezik csak itten. Akármilyen nagy ember is kend, két koporsó unfig elég magának. Ugy írassa ki kelmed, hogy: *Mindenki temetkezése*. De meg is fogatta szavam. Kihirdette az ruszin magyar újságban a bótját óg szípen meg kelle-metesen, hogy egisz meghalni kívánkozik ott túle a zembörr. Így la: üveges gyászkoosi mely egyenest a menybe szálliti a zembörrt, előzékeny kiszolgálással, jutányosan, szépen, paradésan takarintli el a zembörrt a föld színerül, vigin felszölitli a zélő és meghótt pógárokat, hogy halál-lukkal támogassák az bótot. Ment vón is azóta a züszlet. Vannak, akik nagyon félnek a koporsós bótól, hát azok megvették és elvették és azóta ott egy másik bolt van és pedig mivel a címjét nem tudom, hát csak úgy írom, mint az ügyvéd iri nekem az levelet, hogy a Harczer temetkezés helyén most egy té bolt van és pedig egy közös té bolt, mert az mán a coclistaké, az penig közös.

Az végire még egy vörset is szerkesztettem olvassák el azt is:

Trocki-bocki jaj be jó,  
Kuhun Béla az is jó  
Horly hortj jaj be tut  
Ham-ham-ham és nem-hem-hem  
Jeruzsálem, Bethlehem.

**KOMJÁTHY L.** fényképészeti műtermében  
MEGYEHÁZ-TÉR 4. sz. alatt  
(szemben a megyeházával)  
a legmodernebb kivitelű FÉNYKÉPEK készülnek.

## UJDONSÁGOK.

### Magyar lantos, megszólítja a szellőt...

Mért nyögsz szellő, mért sirsz,  
Vihar, mért üvöltesz?  
— Nem én sirtam, nyögtem...  
Rab Erdélyből jöttem,  
Magyar jajszó volt ez...

Felhő, mért patakzol,  
Könnyed mért hullatod?  
— Nem az én könnyem dől,  
De hozom Erdélyből,  
Ottan sírják rabok...

Hajnal, mért vagy véres,  
Mért lángolsz az égen?  
— Piros vért tükrözök,  
Székely hegység között  
Ott ontják a Végen...

Kérjük Istent, küldjön  
Siralomvölgyébe  
Édes szavu szellőt,  
Rózsaszínű felhőt  
Gyászoló Erdélybe...

Turcsányi István.

— **Leikézési vizsgálatot** tett a napokban Győrke István helybeli ref. s.-lelkész a sáros-pataki leikézképesítő bizottság előtt. A jeles eredménnyel letett vizsgálathoz gratulálunk és — bár sajnálunk Győrke távozását — de mégis mielőbb az ő szíve szerint való parochiát kívánunk derék munkatársunknak.

— **Felhívás.** Az ungvári keresztény szociális párt elhatározta, hogy ellátandó területeit külföldi terménnyel (buza és rozs) beszerzési áron el fogja látni. Az erre vonatkozó engedélyt a párt megszerezte. A terménykörüli üzleti ügyek lebonyolítását az Ált. Fogy. Szövetkezetre bízta. Felkérjük a ker. szoc. párt tagjait, akik e módon kívánják magukat létszettel ellátni, hogy a hatóságilag engedélyezett évi fejkvóta arányában, ezen szükségletüket a nevezett szövetkezet Dayka Gábor utca 2. szám alatti iktatásában 8 napon belül jelentésk be. Ungvár, 1920. évi szeptember hó 24-én. — **Pártvezetőség.**

— **A kath. Legényegylet** születési táncmulatságát ma tartja a Koronán.

— **A magyar parlamentben** f. hó 21-én megszavazták a numerus clausus. A zsidók faji számarány szerint juthatnak be az egyetemre. Haller miniszter nagyszabású beszédével zárta be a vitát. Beszédéből ezeket közöljük: „Hogy valjon a világszolidaritás hogyan fog meggyalantkozni, ha mi behozzuk a numerus clausus? Mit kaptunk mi idáig a világszolidaritástól, amiért liberálisok voltunk? Azt, hogy cserben hagyott minket mindenki, hogy küldtek ránk gyilkos nőhérokat, hogy még azt a maradék Magyarországot is szíven szurják, melyet a háború nem tudott elpusztítani! Odáig sosem fogunk elmenni, hogy az élvek és teóriák kedvéért meghaljunk ebben az országban. Különben is az a liberalizmus, amelyet ideálisan fogunk föl a Trefortok, Eötvösök, Kossuthok liberalizmusa, az valódi névén; kereszténység. Mi volt nálunk a liberalizmus? Az, hogy a liberálisok Sándor Pallal az élükön vétőt kiáltottak a szövetkezeti gondolat ellen és nem a fogyasztók, hanem a kereskedők szabadságát védelmezték. Az volt nálunk a liberalizmus, hogy a Gallieit kört szabad volt létesíteni, de Máriacongregációkat nem. Az volt a liberalizmus, hogy kifolyt a vérünk Fiumén keresztül s kárpótlás volt ezé az a félmillió zsidó, amely liberális védelem alatt Galiciából idejött. Rátérve a tanzsabadságra, kijelenti, hogy egy nemzet életében a szabadság csak addig lehet korlátlan, amíg nem veszedelmes. Nem bűnbakot keresünk mondia. A bűnbak zsidó fogalom. Különben — sajnos — nem kell a bűnbakot keresni, ott van az mindenütt. A magyar ipar és kereskedelem előfeltételeit Széchenyi és Baross, nem pedig a zsidók teremteték meg. A zsidók csak kihasználják. A zsidókat nem felekeznek, de fajnak veszi. A zsidóság a cionizmus felé fog fejlődni. Zsidó egyetemet nem fog Magyarországon megengedni Az állam célja Bismarck szerint a keresztény tanítás realizálása, megvalósítása. — **A magyar országgyűlést** Sándor Pál Erekyné a zsidókra vonatkozó egy olyan kijelentésért provokálta, hogy a zsidók a románok magyarországi ottlétekor igenis sok atrocitást és veszegetést követtek el. Sándor Pál úgy a háztól, mint Erekynétől bocsánatot kért.

— **Emberölés.** Grusovszky István szerednyei bodnár hírtelen, bár alaptalan, haragjában oly szerencsétlenül ütötte meg szept. 18-án délután Teichman Salamon ugyancsak szerednyei 28 éves fuvarost, hogy ez még azon éjjel kiszendvedett.

— **Változás a menhelyi ügyek körül.** Ugy halljuk, hogy a kormány egyelőre új településgyőrelt vezetett ki, a helybeli siketnéma-intézet jelenlegi igazgatója feleségének személyében. Reméljük, hogy ezen igazán szociális intézménnyel nem fogják a többször észleltetett sovén balkezes irányt követni. Mindenesetre Ungmege gyermekei érdekében figyelemmel fogjuk kísérni ez intézmény működését és minden visszáságra felhívjuk a mértékadó körök figyelmét.

— **Meghalt egy legény.** Bucsek József 22 éves radvánci suszter két észl. katonával és Öry János és Perecsinszky György ugyancsak radvánci legényekkel — amint mondják — látogatásban volt vasárnap délután Gerény községében. 11 óra tájban, amikor már hazafelé tartottak, a Gerény és Radvanc közötti uton megállította őket egy 5 tagu csendőrorjárat. A társaságban lévő két katona azonnal átadta oldalfegyverét, Öry és Perecsinszky sem tiltakoztak a motozás ellen, de Bucsek — ugráltzik — félelmében menekülést akart megkísérelni, amikor is az egyik csendőror közveien közelből hátbalotzte. Belső elvzésés következtében még azon éjjel meghalt a kórházban. Az eseményhez nem fűzünk kommentárt, mert a dolgot csak egyik részről, a legények részéről mondták el nekünk.

— **Az elsodort falu** című Szabó Dező regénye lapunk kiadóhivatalánál 60 Ké. beküldése ellenében megrendelhető.

— **Sorozás a nagymihályi járásban.** A nagymihályi járásban a sorozások f. hó 6—13-ig terjedő időközben zajlottak le. Lezajlottak, ezt méltán lehet mondani, mert hangosak voltak, sőt viharosak és amellet tragikuson meghatóak: Csehszlovák országban az az első sorozás, mely az új köztársaság védőbástyáját akarja felépíteni.

történt. Egy kezünk között lévő okmány alapján ezt a dátumot kétségbe vonjuk. Ez az okmány egy 1844-ben írt és 1846-ban Ungváron Ellinger Jánosnál kinyomatott költemény, amely Csicseri Orosz Elek meggyilkolásával foglalkozik. A költemény — bár a gyilkosok nevét nem említi, de azt már tudja és írja, hogy egyik ungvári megyei szolga volt. Hogy lehetséges az, hogy *negyven évig* vártak volna a kivégzésével, ha már 1844-ben tudták a bűnét? A hivatkozott költemény igen sok szépséget rejt magában, bár dagályos címe és színte érthetetlen első strófái után az ember nem sokat vár tőle. A címe így hangzik: „Gyászunk Fátol Titkai és Gyász-könyvünk a létedűt + hongyűlti ungi követ Csicseri Orosz Elek hullámnyelte telemei után. Ejtette egy Rokonsziv Gesztelyben 1844”.

— **A kaposi elbocsátások és lapunk cikke.** Ma egy heti számunkban a magyarsághoz írtunk a maradásukért.

Hogy mennyire szükséges és a hivatalos közegek előtt megfontolandó sorok voltak azok, most látszik meg, a megírás után rövid pár nap múlva, amikor azt halljuk, hogy a zempléni zsupán a kaposvidéki összes fogadalmat tett tisztviselőket egyszerűen elbocsátotta. Tehát a szmokingos diplomata mégis olyképen cselekedett, ahogyan nem vártuk és nem hittük volna.

Hogy lehet akkor bennünket vádolni irredentizmussal? Hiszen azt az állam maga csinálja, figyelemzetik rá, hogy ne tegye és mégis cselekszi!! — Nem tudjuk, hogyan tartják összeférhetőnek az ilyet a lekiismerettel. Ezek az emberek azért szolgáltak eddig ugyszólván ingyen, hogy most kapjanak valamit. Adóságot csináltak, mindenüket eladták, hogy eddig élhessenek, most pedig — elcsapják őket. Ez már nem a ruszinszkói kormányzóság doiga, de mégis valakié! Valakihez mégis el kellene jutnia ezeknek a szavaknak. Így közelleg a vég; bárhogyann akarják is leplezni és megállítani!

— **A szövetkezetekről.** A „Gömör-Nógrádi Gazda” c. gazdasági lap mai számában hosszú cikket közöl a szövetkezetekről és ott lapunknak erre vonatkozó felfogását is bírálja. A „Gömör-Nógrádi Gazda” ezt a cikket lapunknak lekötése végett előre megküldötte, sajnos, már későn érkezett, így nem foglalkozhatunk vele részletesen, csak röviden tesszük meg észrevételeinket. Mi a szövetkezeteket illető véleményünket a helyi *viszonyoknak megfelelően* tettük meg. Cikkünkkel a szövetkezeti ügynek kétségtelenül használtunk, már csak azzal is, hogy a szövetkezeti berendezkedés kérdése, a szövetkezeteknek a köz érdekében leendő szervezése napirendre került. A cikkíró Szentiványi József képviselő véleményére és nézeteire még annak idején visszatérünk, de már most is megállapítjuk, hogy a cikkíró is talált a szövetkezetek eddigi működésében kifogásolnivalót. Itt is alakulnak központok, s éppen a cikkünk célja is az volt, hogy amíg ezek irányát, célját nem ismerjük, a meglévő szövetkezeteket ezen ismeretlen központoktól távol tartjuk. Az *országos szövetség megalakulását üdvösnék és hasznosnak tartjuk.*

— **A ró. kath főgimnázium** céljaira a lakástügyi hivatal által elrekrutált Teleky-utcai iskolaépületen, amely tíz év óta úgy technikai, mint pedagógiai és egészségügyi tekintetben teljesen megfelelt, a kiküldött építészeti, egészség-és iskola-ügyi bizottság kivetmi valókát eszelt ki s ezért a főgimnázium megnyitása ismét halasztást szenved; a hitközség azonban mindent elkövet, hogy az akadályokat elhárítsa.

— **A rozsnyói püspök halála.** Sipeki Balázs Lajos rozsnyói püspök f. hó 18-án 65 éves korában elhalálozott. A hatalmas, erős fizikumu püspök rendes körülmények között talán még hosszú életnek nézett volna elébe. Fájdalma vitte a halálba, hogy önzetlen munkásságával nem dolgozhatik többé úgy, amint izzó magyarságával ezelőlt tehette.

— **Tagjainkat értesítjük, hogy a kiosztásra kerülő petroleumot nem az üzlethelyiségünkben fogjuk kimerélni, amennyiben petroleumkiosztásra nem vagyunk berendezve.** A városi gazdasági hivatal engedélyével az utalványt — nehogy azért a tagjaink óráig a városban ácsorogjanak üzlethelyiségünkben fogjuk kiosztani. Egy családnak kinek nincs villanyvilágítása 1 és fél liter petroleumra van igénye, amit az utalványon jelzett helyen vehet fel. Az utalvány átvelelőnek idejéről a Kárpáti Napló utján fogjuk tagjainkat értesíteni. Az e heti listát fedajagonként 1 kg 0-ás liszt ár, felvehető üzlethelyiségünkben. — Alt. Fogy. Ért. és Hitelszövetkezet.

— **Szerencsétlenség a cseplőgépnél.** Preis Gusztó 29 éves turjasebisi lakos f. hó 15-én cseplés közben a csűrpadról a cseplőgépre esett és a dob bekapta a ballábát.

— **Vonatszerencsétlenség.** Lovics Péter 19 éves ulicsi lakosnak f. hó 15-én vonatszerencsétlenség következtében mindkét combja teljesen összezúzódott.

— **Az égő fa alatt.** Kukliss Anna 9 éves tihai gyermek f. hó 12-én más két gyermekkel az erdőbe ment. Egy korhadat fa alá tűzet raktak, minek következtében a fa kidőlt és éppen csak Kukliss Annára esett. Az égő fa körülbelül 3 óra hosszat feküdt a gyermek, míg a két kis barátó a faluból segítséget hozott. Az égési seb életveszélyes. A nagyszülők a láb rögtöni amputációját nem engedték meg.

— **Megverték.** Szóga József 19 éves felsődomonyi lakos f. hó 19-én — miközben Neviczen át hazafelé tartott, a két Balog testvér megverte és összeszurta. A legény nem tudja, hogy miért bántották.

— **Vigalmiadó!** Megértjük a szükséglet fedezésének alapjára rendelt vigalmiadót, ha azokra vetik ki s ott szedik, ahol az adó címe a vigalmi szót a szó igaz értelmében fedi. De egy ilyen fővárosban, ahol egyetlen privát kosztosház, kifőzés nincsen, ahol a nőtlen ember csupán a vendéglőkre van utalva, mégis csak abszurdum, hogy naponta legalább 3 szor, 4 szor fizessen vigalmiadót, azért mert ha éhen pusztulni nem akar, táplálkoznia kell. „Sirva vigad a magyar”, igaz, hogy e címen van oka vigadni s még is ténni, ha megvolnának hozzá az obulusai, de azért, mert éhes s a természet rendjéért ennie kell — ezt megadóztatni, vigalmi címen, ez lelketlenség, egy új uszóra, egy superlatívussza az uszórának! Elvárjuk az illetékes tényszerűtől, hogy ezt korrigálják. Ajánljuk helyette, hogy vessenek inkább vigalmiadót a gibecikre, ez jobb és jogosabb cím, mert ezek sokszor jobban mulatnak mint az izzadó játékos, — sőt ha adót kell fizetnie inkább maga is beáll játékosnak. (K.K.) (R. M. H.)

— **Szociálista pártgyűlések Berlinben.** A szociáldemokrata pártgyűlést okt. 10-ére, a független szociálisták pártgyűlést október 12-ére hívják össze. A szociáldemokrata pártgyűlés legfontosabb tárgya a kérdés, hogy a párt újra résztvegyen-e a kormányban, a független szociálista pártgyűlés pedig a Moszkvához való csatlakozás kérdése.

— **A munkácsi magyar iskolák érdekében** ezelőtt egy hónappal Munkácson jártában magának Pešek referensnek adták át a róm. kath. iskolaszék tagjai a kormányzószághoz intézett kérésvizüket. A referens egy héten belülre ígerte az írásbeli választ, amely — előre is megmondta — csak kedvező lehet. A dolognak egyik érdekessége, hogy azóta egy hónap telt el és a munkácsiaknak még a válasz nincsen a kezük között. A másik érdekesség, hogy Munkács város által az iskola céljaira a hitközségnek felajánlott iskolahelyiségeket Pešek úr más célra látja kívánlan alkalmasnak és azt a szerény meggyőződését fanatikus hittel és vakbuzgalommal vallja.

— **A „Nép”** — keresztényszocialista földművesek és munkások hetilapja. A keresztényszocialista földművesek, földmunkások szövetsége és a ker. szocialista munkás szervezetek elhatározták, hogy a közeljövőben október 1-én magyar nyelven, „A Nép” c. hetilapot fognak megindítani. Ezen újság célja: a földműves és munkás népet a nyilvánvilág és politikai eseményeiről tájékoztatni, gazdasági, földműves és munkás szakszervezetekben utmutatással, felvilágosítással szolgálni, oktatni, tanítani és ezáltal keresztényi népünk öntudatát emelni, érdekeit védelmezni, kívánásainak és panaszainak helyet adni, a földműves és munkásnép szervezkedését előmozdítani és minden erővel támogatni. Ez az újság lesz jövőben a nép fegyvere, amellyel lesújt ellenségeire, ez az újság lesz az, amelyen keresztül a nép szavát meghallja az egész léghatalom, ez az újság lesz a nép legjobb és leghűb barátja, tanácsadója, segítőtársa és a kereszténység védelmezője. Olvassuk „A Nép”-et, terjesszük „A Nép”-et” gyűjt-

sünk előfizetőket. „A Nép”-re már most. Előfizetés: Egész évre 40 korona, fél évre 20 korona, negyed évre 10 korona, egyes szám ára 80 fillér. Keresztényszocialista testvéreink! Földművesek és munkások: Ez a lap a tietek lesz! Vegyétek, olvassátok és terjesszétek a „Nép”-et, amely a mi harcainkban győzelemhez és boldogsághoz segít benneteket. Testvéri üdvözléssel: „A Nép” szerk. és kiadóhivatala Kassa, Bethlen-körút 27.

## KÖZGAZDASÁG.

### Gazdák figyelmébe!

Dr. BERNÁTSKY: A veteményes kert 12—  
Dr. SCHAUDL: A szarvasmarha 30—  
tenyésztése . . . . . 15—  
IGNÁCZ: Méhészet . . . . . 15—  
MONOSTORI: Az egészséges állatok gondozása és a betegek ápolása . . . . . 18—  
MOLNÁR: Gyakorlati gyümölcsstermes 10—  
JABLONOVSKY: A gyümölcskert védelme . . . . . 15—  
MORVA: Cseplőgépek szerkezetének ismertetése . . . . . 22—  
RÁDY: Benzinmotor . . . . . 12—  
MORVA: Lokomobil-gözgépek és ütemozdonyok kezelése . . . . . 22—  
Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhetők

## NYILT-TÉR\*)

### Hazudik a Közlöny.

Az „Ungvári Közlöny” 7. hó 23-án megjelent (213) száma egy cikke. „Egy modern rabszolgatartó” alcímen aljas rágalmatokat írt édesatyámról, Dobrovcsky Józsefről.

Egy kommunista vitész megtámadta édesatyámat, megtámadta becsületét, mellyel megőszült, s a legősibb kor legaljasabb bűnét, a rabszolgatartást hazudta rá. Nem tartom érdemesnek ezt a levezített kommunisztát arra, hogy vele polemizáljak, csupán a közönség számára írom, hogy hazudik a Közlöny munkatársa. — Azt mondja pl. ez az értelem firkász, hogy a két lakónénak, hetenkint öt napot kellett dolgozania házbér fejében. Nem gondolt-e arra ezen cikkírója, hogy oly dolgokat ír, melyen még egy gyerek is csak nevetni tud? Ha a lakó a hétből öt napot a házbéret dolgozott, vajjon a hátralévő egy napja alatt kereste meg egy hétre való kenyereit? Vagy talán a mai időben, ha létezne is egy ily „modern rabszolgatartó” akada-e egy olyan bolond „szegény pária” aki teljesítene egy „rettenetes háziúr” eme feltételét — midőn nem muszáj? Cikkíró ur! Ön nem újságíró, de hazugság író és rágalmozó. Önnek ezért ki fogják porolni a nadrágját a bíróságon, mert Önök tisztelt balseviki eszmékkel jól táplált firkászok, nem arra használják fel a tollat, hogy az igazságnak tegyenek szolgálatot, hanem hogy a becsületes embereket befekeltítsék, s hasonlóvá tegyék Önökhöz.

Ha Önök helynévalónak találják, hogy Fried Ignácot megpofozza a cseledje (ami szinten nem igaz, csak maguk hazudták!) holott mindenkinek kalapot kéne emelni előtte, mivel felépített — ha önérdékből is — egy olyan palotát, mely 40 családnak is helyet ad, akkor helynévalónak tartják „modern rabszolgatartó” jelzővel illetni édesatyámat is, ki egész életén csak a tisztesség és becsület útján haladt, aki már nem egy embernek adott megélhetést a kezébe. — Ön talán cikkíró ur, még a porban játszott midőn édesatyám már rég képviselő testületi tagja volt Ungvárnak, s hogy 20 év óta a róm. kath. egyházzagondnok, az is csak nagy mérvű becsületességét igazolja.

Legyen már egyszer tisztességes ez a lap, mit úgy csufelnak, hogy „Ungvári Közlöny”. Ne hazudozzanak már annyi mindent össze, mert a sok hazugság közül, még azt a keveset sem fogjuk elhinni, mit igazán és jószándékkal írnak.

Dobrovcsky Nándor  
\* műegyetemi haligató.

Az „Ungvári Közlöny” f. hó 23-án megjelent (213) számában személyemről írt hazugsága miatt a lap ellen, rágalmozás címen, megindítottam a sajtópert.

Dobrovcsky József  
Iparos és háztulajdonos.

\* E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Nyomatott Földési Gyula könyvnyomdájában, Ungváron.

## Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik

## ERZSIKE

leányunk elhunyt alkalmából fájdalomunkat részvétükkel enyhíteni szívesek voltak és a temetésen közreműködött ifjuságnak ezuton mondunk hiálás köszönetet.

Ungvár, 1920 szept. 25.

Arday István  
és családja.

URI CSALÁDNÁL HÁROM URIEMBER JÓ  
POLGÁRI ELLÁTÁST:

## EBÉDET ÉS VACSORÁT

KAPHAT. Cím a kiadóban.

## Összecsukható vaságy,

esetleg egy sezlon megvételre  
kerestetik. — Cím a kiadóban.

Egy tapasztalt és a Sorbontól nyert bizonyítvány  
birtokában levő FRANCIA nyelvből  
TANÍTÓ leckeiket ad és arra Berlitz-módszer szerint megtanít.  
Leckeiket adna lakás ellenében is.  
3-1 Címe Rákóczi-utca 19. szám.

## Egy hórfedeles fekete kocs

eladó Onczay Sándornál, Tibán.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű  
hölgyközönséget, hogy női divatter-  
memben

## kostümök, ruhák, blouzok és alakítások

jutányos áron készülnek. — Tanuló  
leányok fölvetetnek. — A hölgy-  
közönség szives pártfogását kéri

Frenyáné Dobrovcskai Mariska  
Széchenyi-tér 17.

## ELADOK

180—240 LITERES, UJ, VASTAG.  
HASÍTOTT TÖLGYFADONGÁBÓL  
KÉZIMUNKÁVAL KÉSZÍTETT,  
ERŐS ABRONCSAL ELLÁTOTT

## HORDÓKAT

LITERENKINT 140 FILLÉRJÉVEL (KÜ)

FLENYKÓ JÁNOS UZHOROD, SZÓLÓ,  
ceholyai templom löfött.

## Egyházi kellékekben

az egész Szlovenszko területén fenálló  
hiányon segítve lett. — Raktáron van  
óriási választékban mind-féle mise-  
ruha, birettum, KEHELY, gyertya-  
tartó, szobor stb. Mindenféle nyelvi  
imakönyv, breviárium, szentkép,  
falikép. OLVASÓK egyszerűtől a leg-  
finomabb ezüstolvasóig. Legújabb mag-  
yar kath. irodalmi újdonságok nagy  
választékban. Egyházi ruhák, zászlok  
jutányosan javítottak. Vidéki nép-  
műszőlőkre olvasókat, imakönyveket,  
szobrokat stb. bizományba küldünk.

Szives pártfogást kéri:

## Egyházi Műintézet

Bratislava (Pozsony), Hummel-u. 4. sz.

Egy félfedeles gummikerekű új  
kocsi 4 tartalék fakerékkel, egy  
bricska (kereszttrugós) és egy  
szánka eladó. Cím a kiadóban.